

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001293

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-03-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Орлова Ольга Вячеславівна

2. OLHA ORLOVA

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: ОП 51167 Освітньо-наукова програма підготовки докторів філософії в Українській медичній стоматологічній академії за спеціальністю 222 – Медицина

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченко, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 5082

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченко, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченко, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76, 76.29, 76.29.52

Тема дисертації:

1. Непсихотичні психічні розлади у осіб, які доглядають за пацієнтами з деменцією
2. Non-psychotic mental disorders in caregivers of patients with dementia

Реферат:

1. Орлова О.В. Непсихотичні психічні розлади у осіб, які доглядають за пацієнтами з деменцією. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Мета дослідження - на підставі системного дослідження соціально-демографічних, клініко-анамнестичних, клініко-психопатологічних та адаптаційних особливостей доглядачів за пацієнтами з деменцією розробити та впровадити програму їх комплексної реабілітації. У відповідності до мети дослідження та поставлених завдань на етапі скринінгу до даного дослідження залучено 126 осіб, які доглядали пацієнтів з деменцією та мали скарги неспсихотичного характеру, а також 126 осіб з діагнозом деменції у відповідності до МКХ-10, які потребували здійснення за ними постійного догляду. Догляд здійснювався, як на професійній основі, так і не професіоналами на підставах родинного зв'язку. Вперше, встановлено, що для осіб, які здійснювали догляд за пацієнтами на основі родинного зв'язку, базовим, «наскрізним» порушенням була тривога, а у професійних доглядачів – астения. Вперше з'ясовано, що у сімейних доглядачів достовірно частіше спостерігались неспсихотичні психічні розлади, а група професійних доглядачів відзначалась меншою поширеністю симптоматики

психічних розладів та проявлялись переважно психосоціальною дезадаптацією і синдромом емоційного вигорання. Вперше визначено, що у сімейних доглядачів психосоціальна дезадаптація носила більш виражений характер та була представлена переважно сімейним, виробничим та економічним варіантами. Професійні доглядачі найчастіше виявляли ознаки психосоціальної дезадаптації комунікативного варіанту. Вперше доведено, що на фізичний та психологічний стан доглядачів негативно впливало збільшення часу, який витрачався на догляд за хворим. Вперше за результатами дослідження встановлено прямий кореляційний зв'язок високих балів ступеня стресового навантаження з високим ступенем тяжкості психосоціальної дезадаптації у доглядачів за пацієнтами із деменцією різного генезу. Вперше виявлено джерела дистресу, які сприяли порушенню загальних адаптаційних механізмів. З'ясовано мікро- та макросоціальні чинники, що впливають на стан адаптації під час надання послуг по догляду за пацієнтом із деменцією, а також враховано роль психологічних чинників у розвитку психосоціальної дезадаптації, дистресу, зниження показників якості життя та їх вплив на формування синдрому емоційного вигорання та неpsychотичних психічних розладів. Отримані результати дозволили виокремити та оцінити ключові напрямки, варіанти та тяжкість психосоціальної дезадаптації у доглядачів за пацієнтами із деменцією різного генезу, встановити рівень дистресу для сімейних та професійних доглядачів, проаналізувати їх якість життя, що надало розуміння ключових етіопатогенетичних ланок формування психосоціальної дезадаптивної поведінки і відповідно сприяло формуванню комплексної програми реабілітаційних та профілактичних заходів. Практичне значення результатів дослідження полягає в підвищенні якості реабілітації доглядачів за пацієнтами із деменцією різного генезу. Розроблено обґрунтовану комплексну персоналізовану систему диференційованої реабілітації для доглядачів за пацієнтами із деменцією різного генезу, що базується на поєднанні психоедукації, психо- та фармакотерапії. Встановлено, що для сімейних доглядачів головною метою реабілітаційного процесу має бути адаптація до нових змінених умов життя, пов'язаних із важкою хворобою родича та терапія психопатологічних розладів, для чого високу ефективність показало застосування когнітивно-біхевіоральної та сімейної психотерапії. Профілактична робота з сімейними доглядачами повинна бути спрямована передовсім на попередження рецидивів неpsychотичних психічних розладів і відновлення психосоціальної адаптації. Доведено, що для професійних доглядачів провідною метою реабілітації була корекція дезадаптивних поведінкових тенденцій із застосуванням методів групової психотерапевтичної корекції та особистісно-орієнтованої реконструктивної психотерапії. Для професійних доглядачів основну увагу слід спрямовувати на профілактику синдрому емоційного вигорання за допомогою аутогенного тренування з акцентом на навчання методам релаксації та саморегуляції вегетативних функцій з метою підвищення стресостійкості. Ключові слова: неpsychотичні психічні розлади, деменція, психосоціальна дезадаптація, доглядач, реабілітація.

2. Orlova O.V. Non-psychotic mental disorders in caregivers of patients with dementia. – Qualification research work on a manuscript basis. The aim of the study is to develop and implement a comprehensive rehabilitation program for caregivers of patients with dementia based on a systematic study of socio-demographic, clinical and anamnestic, clinical, psychopathological and adaptive features of caregivers. In accordance with the aim of the research and the tasks set at the screening stage, the study enrolled 126 caregivers of patients with dementia who had non-psychotic complaints, as well as 126 people diagnosed with dementia in accordance with ICD-10 who needed constant care. Care was provided both professionally and on a non-professional level by family members. For the first time, it was found that for non-professional caregivers (family members), anxiety was the basic, “cross-cutting” disorder, whereas asthenia prevailed among professional caregivers. For the first time, it was found that family caregivers were significantly more likely to have non-psychotic mental disorders, and the group of professional caregivers was characterized by a lower prevalence of symptoms of mental disorders and was manifested mainly by psychosocial maladaptation and emotional burnout syndrome. For the first time, it was determined that psychosocial maladaptation was more pronounced in family caregivers, and it was represented mainly by family, occupational and economic variants. Professional caregivers most often showed signs of psychosocial maladaptation of the communicative variant. The study proved for the first time that the physical and psychological state of caregivers was negatively affected by an increase in the time spent on caregiving. For the

first time, the study established a direct correlation between high stress load scores and high severity of psychosocial maladaptation in caregivers of patients with dementia of different genesis. The sources of distress that contributed to the disruption of general adaptive mechanisms were identified for the first time. The micro- and macrosocial factors that influence the state of adaptation during the provision of care services for patients with dementia were clarified, and the role of psychological factors in the development of psychosocial maladaptation, distress, decreased quality of life and their impact on the formation of emotional burnout syndrome and non-psychotic mental disorders was taken into account. The obtained results allowed us to identify and evaluate the key areas, options and severity of psychosocial maladaptation in caregivers of patients with dementia of different genesis, to establish the level of distress for family and professional caregivers, to analyze their quality of life, which provided an understanding of the key etiopathogenetic links in the formation of psychosocial maladaptive behavior and, accordingly, contributed to the formation of a comprehensive program of rehabilitation and prevention measures. The practical significance of the research findings is the improved quality of rehabilitation of caregivers for patients with dementia of various geneses. A well-grounded comprehensive personalized system of differentiated rehabilitation for caregivers of patients with dementia of different genesis, based on a combination of psychoeducation, psycho- and pharmacotherapy, has been developed. It has been established that for family caregivers, the main goal of the rehabilitation process should be adaptation to new changed living conditions associated with a serious illness of a relative and therapy of psychopathological disorders, for which the use of cognitive-behavioral and family psychotherapy has shown high efficiency. Preventive work with family caregivers should be primarily aimed at preventing relapses of non-psychotic mental disorders and restoring psychosocial adaptation. It has been proved that for professional caregivers, the leading goal of rehabilitation was the correction of maladaptive behavioral tendencies using methods of group psychotherapeutic correction and personality-oriented reconstructive psychotherapy. For professional caregivers, the main focus should be on the prevention of emotional burnout syndrome through autogenous training with an emphasis on teaching methods of relaxation and self-regulation of autonomic functions to increase stress resistance. Key words: non-psychotic mental disorders, dementia, psychosocial maladaptation, caregiver, rehabilitation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Животовська Л. В., Скрипніков А. М., Орлова О. В., Шкідченко О. А. Особливості емоційно-особистісної сфери членів родини, що доглядають за пацієнтами з деменцією Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2020;2(156):26-30.
- Орлова О. В. Аналіз чинників, які впливають на стан психоемоційної сфери осіб, що доглядають за пацієнтами з деменцією. Проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2021;4(76):53-56.
- Орлова О. В. Аналіз чинників, які впливають на стан психоемоційної сфери осіб, що доглядають за пацієнтами з деменцією. Проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. 2021;4(76):53-56.
- Orlova O, Boyko D, Skorik K, Paida Yu, Zhivotovskaya L. The burden of caring for patients with dementia under quarantine restrictions. Azerbaijan Medical Journal. 2023(1):121-128.

- Orlova, O. (2023). Особливості особистісної характеристики осіб, що доглядають за пацієнтами з деменцією. Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії, 23(2.1), 51-54.
- Орлова О. В., Животовська Л. В. Оцінка ефективності програми комплексної психокорекції осіб, що виконують функцію догляду за пацієнтами з деменцією. Український вісник психоневрології. 2023;3 (116):99-103.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0119U102861 0121U108235

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Животовська Лілія Валентинівна

2. LILIA ZHYVOTOVSKA

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.17

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1469-060X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченко, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Скрипніков Андрій Миколайович

2. ANDRII SKRYPNIKOV

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1562-9421

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченко, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мудренко Ірина Григорівна
2. Irina G. Mudrenko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1849-338X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чабан Олег Созонтович
2. OLEN CHABAN

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9702-7629

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Катеренчук Іван Петрович

2. Ivan Katerenchuk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3765-4895

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченко, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стрешко Євген Юрійович

2. Yevhen Strashko

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.33

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5165-9978

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченко, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Герасименко Лариса Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Герасименко Лариса Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Прихідько Олена Олексіївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна